

Република Србија
ВИСОКА ТЕХНИЧКА ШКОЛА
Н И Ш
Број: 02-750
10.11.2015. године

На основу члана 81. став 1. и члана 90. став 11. Закона о високом образовању („Сл. Гласник РС“ бр. 76/05, 100/07, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14 и 68/15) и члана 66. Статута (31.3.2008., 27.2.2009., 30.9.2009., 20.1.2012., 30.12.2013., 1.12.2014., 29.12.2014. и 14.9.2015. године), Наставно веће Високе техничке школе струковних студија на седници одржаној дана 09.11.2015. године донело је

Правилник о регулисању начина студирања студената са посебним потребама на Високој техничкој школи струковних студија у Нишу

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником се уређује упис на основне и специјалистичке студије, организација и извођење наставе, полагање испита и извршавање обавезе студената са посебним потребама на Високој техничкој школи струковних студија у Нишу (у даљем тексту: ВТШ Ниш).

Члан 2.

Студенти са посебним потребама су студенти са:

- оштећењем вида,
- оштећењем слуха,
- моторичким поремећајима,
- специфичним тешкоћама у учењу,
- поремећајима говорно-језичке комуникације,
- хроничним болестима.

II ОРГАНИЗАЦИЈА И ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Члан 3.

На ВТШ Ниш, лица са посебним потребама, могу полагати пријемни испит на начин прилагођен њиховим потребама, који предложе у писаном облику приликом пријаве на конкурс за упис на студијски програм, а у складу са објективним могућностима Школе.

Члан 4.

У складу са својим могућностима Школа обезбеђује и услове за праћење наставе и полагање испита за студенте са посебним потребама и равноправно их укључује у наставни процес кроз:

- модификацију, скраћивање или проширивање садржаја планова и програма,
- прилагођавање односно мењање начина на који се садржаји излажу,
- кроз изборне предмете и
- алтернативну подршку, односно подршку татора, као облик додатне помоћи студентима при њиховом студирању.

Члан 5.

Да би се студентима са посебним потребама на ВТШ Ниш обезбедио једнак приступ свим програмима и активностима Школе, шеф студијског програма обезбеђује:

- спровођење процедуре индентификације и вођење регистра студената са посебним потребама,
- индивидуално таторство за студенте са посебним потребама од стране других студената, наставника или запослених у Школи из реда ненаставног особља,
- коришћење веб-странице институције у што већој мери, уз постављање свих релевантних података на време,
- унапређење међународне сарадње и размене студената са посебним потребама,
- пружање стручне помоћи при пријави и реализацији домаћих и међународних пројеката,
- пружање информација и подршке у просторијама Школе, телефоном, e-mailom, путем веб-странице и брошура,

- сарадњу с партнерима: надлежним министарствима, градом, удружењима студената и особа с инвалидитетом или посебним потребама и удружењима које програмски делују у корист особа с инвалидитетом.

Подршка татора студента (вршњака, млађих или старијих студената) или татора наставника или татора из реда запослених у школи у ваннастави

Члан 6.

Подршка коју пружа татор студент или татор наставник или татор из ваннаставе је подршка која се односи на:

- пружање помоћи приликом студирања,
- колегијалност,
- опште информације о студирању,
- укључивање студента у академску заједницу,
- вођење студента кроз процес учења и саветовање о студентским питањима,
- информисање студента о било којој важној теми које се односе на процес студирања,
- унапређење квалитета студија,
- слободно време и сл.

Подршка татора може бити у форми: лице у лице или путем телефона или on-line. Туторство лице у лице траје око два сата недељно.

Приступ информацијама

Члан 7.

Пре уписа или током уписа ВТШ Ниш даје могућност студентима са посебним потребама да попуне идентификациони образац (у даљем тексту: ИП образац) у који се уносе подаци потребни за израду индивидуалног профила студента са посебним потребама.

У ИП образцу студент треба да наведе своје посебне потребе, инвалидитет или медицинско стање, које може да утиче на студирање или тешкоће са којима се суочава приликом извршавања својих обавеза и приликом писменог или усменог испитивања.

Члан 8.

ИП образац садржи потребне податке на основу којих Школа сачињава индивидуални профил посебних потреба и додатних услуга. ИП образац је кратак профил о томе које су посебне потребе, да ли су привремене или трајне, који су посебни захтеви студента. ИП образац је поверљив документ доступан само запосленима у Школи који учествује у пружању помоћи ради задовољавања посебних потреба студента, као и татору (уколико је додељен). Главни циљ профила јесте пружити услуге које одговарају потребама студента, а служи и татору да зна коју врсту помоћи треба да организује за студента пре почетка наставе.

Сви студенти имају приступ свом профилу и могу га након годину дана ажурирати.

Уколико у тренутку уписа у ВТШ Ниш, тешкоће студента не захвајају додатну подршку, потребно је да студент ипак попуни ИП образац са циљем регистрације тешкоћа и бржег осигурања додатне подршке уколико се околности промене.

III ПОСЕБНЕ ПОТРЕБЕ СТУДЕНТА

Члан 9.

Оштећење вида обухвата слепе и слабовиде особе. Слепа особа је особа која има мање од 10 % вида на бољем оку уз корекцију или која има јако ограничено поље вида. Слабовида особа је особа која има мање од 40 % вида на бољем оку уз корекцију. Слабовидост је теже оштећење вида. Ове особе нису у стању да читају новине са нормалне удаљености, чак ни уз помоћ наочара или контактних сочива. Слепе или слабовиде особе имају следеће тешкоће:

- тешкоће читања, вођења белешки и писања,
- тешкоће са оријентацијом.

Члан 10.

Приликом попуњавања ИП обрасца слепе и слабовиде особе треба да наведу посебне захтеве у вези са материјалом и опремом. Уколико Школа није у могућности да одговори на захтеве студента, шеф студијског програма, на коме студира студент са посебним потребама, ће контактирати студента када осигура потребну опрему. (Нпр уколико су испитни материјал и тестови потребни на Брајевом писму, Школи ће требати одређено време како би обезбедила ову врсту услуге).

Услуге које Школа може понудити слепим и слабовидим:

- увећани фонт слова,

- аудио снимак предавања,
- студент свој рад може приказати снимањем у аудио формату,
- могућност да се током студирања снимају предавања и усмене презентације, с тим што су студенти у обавези да знају да су снимци у власништву ВТШ Ниш и да према снимљеном материјалу морају да се односе поштујући прописе о заштити ауторских права,
- могућност да се за такав вид подршке позајми потребна опрема (диктафон...),
- могућност да се затражи додатно време како би се извршиле обавезе студента, с тим што додатно време за завршавање задатака, након за то одређеног рока, може бити дато само под посебним околностима.

Члан 11.

Оштећење слуха обухвата особе које користе знаковни или визуални језик и код којих се глувоћа појавила раније у животу (губитак слуха изнад 91 db), особе са оштећењем слуха које користе говор и код којих је оштећење настало касније у животу услед болести, повреде или услед старења (губитак слуха 25–90 db).

Студент са оштећењем слуха има проблем са начином остваривања успешне комуникације са наставницима и другим студентима. Приликом попуњавања ИП обрасца студент са оштећењем слуха треба да наведе који му вид комуникације највише одговара.

Услуге које Школа може понудити студентима са оштећењем слуха су:

- транскрипт аудио и видео материјала у форми електронског документа,
- фотокопије белешки и предавања,
- писмено полагање испита,
- нешто од потребне опреме за задовољавање потреба у слушању и комуникацији.

Члан 12.

Студент са моторичким поремећајем је особа чији се проблеми везују, углавном, за осигурање слободног приступа згради и учионицама.

Услуге које Школа може понудити студенту са моторичким поремећајем:

- информације о паркингу и приступу згради ВТШ,
- могућност да се одреди тотор који ће студенту обезбедити додатни простор у учионици, помоћ приликом извођења практичног рада, вежби,
- могућност да се затражи додатно време како би се извршиле обавезе студента, с тим што додатно време за завршавање задатака, након за то одређеног рока, може бити дато само под посебним околностима,
- одговарајуће алтернативе за планиране студентске посете или практичан рад.

Члан 13.

Моторички поремећај може бити и поремећај мануелних вештина

Захтеви студента са поремећајем мануелних вештина су углавном повезани са писањем, коришћењем књига и опреме.

Услуге које Школа може понудити студенту са поремећајем мануелних вештина:

- израда задатака у штампаној и електронској форми,
- испуњавање предиспитних обавеза у форми радова који се предају у електронској форми,
- одобрење да се радови студента предају у аудио формату,
- могућност да се током студирања снимају предавања и усмене презентације, с тим што је студент у обавези да зна да су снимци у власништву ВТШ Ниш и да се према снимљеном материјалу мора односити према прописима о заштити ауторских права,
- могућност да се за такав вид подршке позајми потребна опрема (диктафон...),
- могућност коришћења уџбеника спирално увезаних (уколико студент има болове у рукама или може користити само једну руку)

Члан 14.

Студенти са специфичним тешкоћама у учењу

Термин специфичне тешкоће у учењу покрива читав низ тешкоћа при учењу као што су дислексија, диспраксија, дискалцулија или дефицит пажње. Приликом попуњавања ИП обрасца студент са специфичним потребама треба да наведе посебне захтеве које има.

Услуге и подршка коју Школа може понудити студентима са специфичним тешкоћама у учењу:

- уколико се ради о студенту који има тешкоћа са читањем штампаног и електронског текста, штампани текст се може преbacити у електронски текст, који се може прилагодити тако што се подешава величина текста и боја позадине,
- уколико је слушање најбоља опција може се поднети захтев за добијање снимљене верзије свих предавања. Захтев мора бити предат на време, како би Школа организовала снимање,
- за писање и правопис студенти могу користити рачунаре и одговарајуће софтвере,

- студент може замолити друге студенте да за њега копирају белешке, или може носити диктафон и водити сопствене белешке,
- посебне погодности приликом организовања испита,
- могућност да се уз штампану добије и аудио верзија испитних питања,
- могућност да се снимом предавања или део предавања, с тим што је студент у обавези да зна да су снимци у власништву ВТШ Ниш и да према снимљеном материјалу морају да се односе поштујући прописе о заштити ауторских права,
- могућност да се затражи додатно време како би се извршиле обавезе студента, с тим што додатно време за завршавање задатака, након за то одређеног рока, може бити дато само под посебним околностима

Члан 15.

Поремећај говорно-језичке комуникације је поремећај који утиче на говор и могући проблеми су у вези са начинима комуникације са другима. Студент треба да наведе у ИП обрасцу како жели да комуницира.

Услуге и подршка коју Школа може понудити студенту са поремећајем говорно-језичке комуникације:

- комуникација путем електорне поште или писмено,
- писмено полагање испита,
- флексибилност са за извршавање одређених задатака.

Члан 16.

Хроничне болести су стања која нису наведена раније, као што су бронхитис, ангина, астма, дијабетес, епилепсија, мултипла склероза или нека друга хронична болест услед које студент има одређене посебне потребе током студирања. Студент приликом попуњавања ИП обрасца поред навођења свог стања треба да поднесе доказ који ће потврдити исказе студента и показати да вам је студенту потребна додатна услуга.

Студент треба да упозна запослене у Школи и друге студенте са начином указивања прве помоћи у случају напада астме или епилепсије.

Услуге и подршка коју Школа може понудити студенту са поремећајем говорно-језичке комуникације: флексибилности са извршавањем задатака.

IV ДОКУМЕНТАЦИЈА О СТУДЕНТИМА

Члан 17.

Студенти који путем идентификационог обрасца исказују своју потребу за подршком током студирања и посебне погодности током испита, дужни су да уз захтев доставе додатну документацију која ће јасно указати на тешкоћу и пружити довољно информација у вези с начином манифестације инвалидитета или посебних потреба.

Ове информације ће служити Школи да утврди да ли је тражени захев оправдан или не. Додатна документација не сме бити старија од три године и мора бити потписана од стране квалификованог стручњака.

Документације би требало да садржи додатне информације о томе како наведене околности утичу на тренутно функционисање студента у току студирања (нпр: оштећење вида-офталмолошки налаз, оштећење слуха - аудиолошки налаз, моторички поремећај - налаз физијатра, специфичне тешкоће у учењу - логопедски налаз или налаз психолога, поремећај говорно-језичке комуникације - логопедски налаз, хронична болест - медицински налази).

V ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 18.

Идентификациони образац је (ИП образац) је саставни део овог Правилника.

Члан 19.

Овај Правилник ступа на снагу наредног дана од дана усвајања, када се објављује и на веб страници Школе, а примењује се од уписа у школску 2016/2017 године.

ПРЕДСЕДАВАЉИ НАСТАВНОГ ВЕЋА

др Дејан Благојевић, проф. струковних студија, с.р.